

DECRET 84/1985, de 21 de març, de mesures per a la reforma de l'atenció primària de salut a Catalunya

El model actual d'assistència primària evidencia una notòria fragmentació entre les activitats preventiva i curativa, que obvia altres aspectes fonamentals en un sistema sanitari modern com són la promoció de la salut i la rehabilitació. Altrament, una política sanitària adreçada a fomentar prioritàriament el sector hospitalari ha relegat l'atenció primària de la població a un segon pla dins del sistema sanitari vigent.

Aquest estat de coses ha promogut el treball individual del personal, amb la consegüent manca de coordinació entre els professionals sanitaris, i ha dificultat la implantació d'un sistema eficaç d'informació mitjançant els indicadors sanitaris bàsics; situació que ha estat afavorida per la manca d'una adequada planificació i sectorització dels recursos humans i materials d'acord amb paràmetres de necessitats reals.

La recuperació de l'atenció primària com a graó fonamental de l'assistència sanitària requereix, doncs, l'adopció d'un seguit de mesures adreçades a la superació de les deficiències organitzatives i funcionals esmentades.

En conseqüència, els objectius d'aquesta reforma inclouen la delimitació d'un marc territorial que permeti una sectorització operativa de la xarxa assistencial; la integració i coordinació entre els diferents estaments del personal sanitari i entre els diversos nivells assistencials, i l'assumpció d'activitats de promoció de la salut, atenció psico-social i rehabilitació, elements tots ells que coadjuvaran en el necessari apropament del sistema sanitari a l'usuari.

Les mesures adoptades que s'inscrueixen en l'objectiu més ambiciós de la reforma global del sistema sanitari públic a Catalunya, incideixen bàsicament en el primer nivell d'accés del ciutadà a l'assistència, àmbit en el qual cal iniciar amb profunditat el procés de reforma, basat en uns criteris compatibles amb els que han inspirat les normes de reordenació dictades per a la resta de l'Estat. Així mateix, s'han fixat alhora les bases que han de permetre, mitjançant l'ulterior desplegament normatiu, l'adequada integració de les especialitats mèdiques de l'atenció primària dins un sistema sanitari idoni per afrontar les necessitats de la població de Catalunya.

Amb subjecció al marc competencial de la Generalitat de Catalunya en matèria de Sanitat i Seguretat Social fixat en l'article 17 de l'Estatut d'Autonomia; efectuats els corresponents traspassos de competències i serveis en virtut dels Reials Decrets 2210/1979, de 7 de setembre, 1949/1980, de 31 de juliol, i 1517/1981, de 8 de juliol, i promulgada la Llei 12/1983, de 14 de juliol, d'Administració Institucional de la Sanitat, i de l'Assistència i els Serveis Socials de Catalunya.

A l'empara del que disposa l'article 71 de la Llei 3/1982, de 25 de març; a proposta del Conseller de Sanitat i Seguretat Social, escoltat el Consell General de l'Institut Català de la Salut i les Corporacions i Entitats a què fa referència l'article 130.4 de la vigent Llei de Procediment Administratiu, i prèvia deliberació del Consell Executiu.

DECRETO:

Article 1.

1. L'atenció primària de la salut, com a primer graó d'accés del ciutadà a l'assistència sanitària, integra l'atenció preventiva, curativa, rehabilitadora i la promoció de la salut de la comunitat.

2. La xarxa d'atenció primària a Catalunya s'ajustarà als següents criteris de sectorització:

a) L'Àrea Bàsica de Salut, com a unitat territorial elemental de l'atenció primària de salut d'accés directe de la població, que tindrà com a nucli fonamental de la seva activitat el Centre d'Assistència Primària (C.A.P.).

II. Normes generals i estatutàries

b) El Sector, com a conjunt d'Àrees Bàsiques de Salut, integrarà les especialitats mèdiques de suport i referència d'aquelles, que es localitzaran, amb caràcter general, en el C.A.P. del Sector.

Les especialitats mèdiques del Sector s'estructuraran en serveis jerarquitcats i restaran dividides en dos grups:

El primer grup d'especialitats inclourà aquelles que, per la seva entitat i les seves característiques, són pròpies de l'àmbit extrahospitalari i serviran de suport i referència a les Àrees Bàsiques de Salut del Sector.

El segon grup d'especialitats comprendrà les que, malgrat la seva localització física en les dependències dels C.A.P., quedin adscrites funcionalment i orgànicament a una institució hospitalària.

Article 2.

1. Sector és la demarcació geogràfica que engloba el conjunt d'Àrees Bàsiques de Salut vinculades a una mateixa estructura de direcció, gestió i administració, que restarà centralitzada al C.A.P. del Sector.

2. En el Sector s'integraran els Equips d'Atenció Primària de les Àrees Bàsiques de Salut, així com els serveis jerarquitcats d'especialitats mèdiques d'atenció primària.

3. Dins d'un mateix Sector podran coexistir diversos C.A.P. que incorporin especialitats mèdiques d'atenció primària, d'acord amb les necessitats assistencials de la població atesa.

4. L'estructura de direcció, gestió i administració del Sector dependrà orgànicament de la corresponent Àrea de Gestió de l'Institut Català de la Salut.

Article 3.

1. L'Àrea Bàsica de Salut és la unitat territorial elemental on es presta l'assistència primària d'accés directe de la població.

2. La delimitació de les Àrees Bàsiques de Salut es determinarà atenent a factors geogràfics, demogràfics, socials i epidemiològics homogenis, amb subjecció als següents criteris:

a) Com a criteri general, l'Àrea Bàsica de Salut abastarà una població compresa entre els 5.000 i 25.000 habitants.

b) Excepcionalment, en el medi urbà i quan el nivell de densitat demogràfica així ho requereixi, podrà ultrapassar-se el límit màxim esmentat fins als 40.000 habitants.

c) Així mateix, en el medi rural, es podran fixar Àrees Bàsiques de Salut que no superin el límit mínim de 5.000 habitants en aquells supòsits que la dispersió demogràfica i la presència d'accidents geogràfics així ho aconsellin. En tot cas, la fixació de l'àmbit territorial procurarà respectar isocrones que no superin els trenta minuts en el desplaçament des de qualsevol punt de l'Àrea al centre sanitari amb els mitjans de transport habituals.

3. Els actuals partits mèdics seran reestructurats per tal d'adaptar-los a l'ordenació de les Àrees Bàsiques de Salut.

Article 4.

1. En l'àmbit de cada Àrea Bàsica de Salut es coordinaran tots els serveis sanitaris d'atenció primària de titularitat pública o privada per tal d'assolir una homogeneïtat d'objectius i un màxim aprofitament de recursos.

2. Les Àrees Bàsiques de Salut integrades en un mateix Sector es coordinaran entre si per tal d'assolir els objectius funcionals i assistencials adequats i,

així mateix, amb els serveis jerarquititzats d'especialitats mèdiques del Sector i els serveis hospitalaris que es determinin, d'acord amb les previsions del Mapa Sanitari de Catalunya.

3. A l'acte de garantir els adients nivells de coordinació, a què es refereixen els apartats anteriors, l'Institut Català de la Salut promourà l'establiment d'acords, convenis, concerts o fórmules de gestió integrada o compartida amb Entitats públiques o privades.

Article 5.

1. El C.A.P. és l'estructura física i funcional que permet l'adequat desenvolupament de l'atenció primària de salut per part de l'equip de professionals sanitaris i no sanitaris que hi presten els seus serveis.

2. Amb caràcter general, l'Àrea Bàsica de la Salut comptarà amb un únic C.A.P. Malgrat això, i quan les circumstàncies així ho requereixin, n'hi podran coexistir dos o més.

3. En el medi rural, l'Àrea Bàsica de Salut podrà dotar-se de Consultoris Locals en aquelles localitats de l'Àrea que no disposin de C.A.P. i, en el medi urbà, d'altres instal·lacions assistencials diferenciades que, en tots dos casos, dependran del C.A.P.

Article 6.

1. L'Equip d'Atenció Primària és el conjunt de professionals sanitaris i no sanitaris amb actuació en l'Àrea Bàsica de Salut i localització física principal en el C.A.P.

2. Integren l'Equip d'Atenció Primària:

a) Personal sanitari

a.1. Personal mèdic:

– Metges generals d'atenció primària

– Pediatres-puericultors d'atenció primària

– Odontòlegs-estomatòlegs d'atenció primària

a.2. Personal auxiliar sanitari:

– Ajudants tècnics sanitaris diplomats en infermeria d'atenció primària

– Auxiliars de clínica d'atenció primària

a.3. Assistents socials d'atenció primària

a.4. Aquells professionals sanitaris o vinculats a la sanitat que es determinin en funció de les necessitats assistencials de l'Àrea.

b) Personal no sanitari

El personal que desenvolupa tasques d'administració, recepció d'avisos, manteniment d'instal·lacions, informació al públic i totes aquelles altres que es considerin necessàries per a l'adequat funcionament dels centres.

c) Els funcionaris sanitaris locals dels Cossos de Metges i Practicants Tirulars, que s'incorporaran a l'Equip d'Atenció Primària en els termes que preveu la disposició final primera 2.

3. Col·laboraran amb l'Equip d'Atenció Primària en la forma i condicions que reglamentàriament s'estableixin:

a) Els farmacèutics adscrits al Sector

b) Les llevadores adscrites al Sector

c) Les llevadores titulars de Sanitat Local

4. El personal adscrit als centres, serveis i establiments dependents de les Entitats a què fa referència l'article 4.3 col·laborarà amb els Equips d'Atenció Primària en els termes i amb les condicions que fixin els corresponents protocols.

Article 7.

1. El personal de l'Equip d'Atenció Primària desenvoluparà les seves tasques sota la direcció del Coordinador Mèdic de l'Àrea, del qual dependrà funcionalment.

2. Són funcions del Coordinador Mèdic de l'Àrea:

- a) Les tasques pròpies com a metge de l'Equip d'Atenció Primària.
- b) La integració i harmonització de les activitats dels professionals sanitaris i no sanitaris que formen l'Equip d'Atenció Primària, amb independència del règim jurídic que els és d'aplicació, i d'aquells que hi col·laboren.
- c) La coordinació amb la resta d'Equips d'Atenció Primària del Sector, amb els serveis i les institucions sanitàries i la població.

3. L'exercici del càrrec de Coordinador Mèdic tindrà una durada determinada i la seva provisió, que recaurà en un membre de l'Equip d'Atenció Primària, s'ajustarà als principis d'objectivitat i concurs de mèrits.

Article 8.

1. L'Àrea Bàsica de Salut comptarà amb un Adjunt d'Infermeria, que col·laborarà amb el Coordinador Mèdic i serà responsable directe del personal auxiliar sanitari de l'Equip d'Atenció Primària.

2. Són funcions de l'Adjunt d'Infermeria:

- a) Les tasques pròpies com a Ajudant Tècnic Sanitari/Diplomat en Infermeria d'atenció primària.
- b) L'organització, coordinació i avaluació de les tasques d'infermeria, així com l'assignació de funcions al personal auxiliar sanitari.
- c) La promoció i participació en els programes de formació continuada i reciclatge del personal d'infermeria.

3. L'exercici del càrrec d'Adjunt d'Infermeria tindrà una durada determinada i la seva provisió, que recaurà en un ajudant tècnic sanitari/diplomat en infermeria de l'Equip d'Atenció Primària, serà resolta pel sistema de concurs de mèrits per una comissió de selecció constituïda a aquest efecte.

Article 9.

1. Són funcions de l'Equip d'Atenció Primària:

- a) L'atenció sanitària individual i col·lectiva en règim ambulatori, domiciliari i d'urgència a la població adscrita a l'Equip, en coordinació amb els serveis d'especialitats mèdiques del Sector.
- b) L'execució dels programes de promoció de la salut i prevenció de la malaltia i l'educació sanitària directa de la població.
- c) Les tasques dels programes de promoció de la salut i prevenció de la malaltia i l'educació sanitària directa de la població.
- d) La participació en programes de docència i formació dels professionals d'atenció primària.
- e) L'elaboració i execució de programes d'investigació en l'àmbit de l'atenció primària.
- f) La realització dels estudis clínics i epidemiològics que es determinin.
- g) L'elaboració del diagnòstic de salut de l'Àrea Bàsica.
- h) L'autoavaluació de les activitats realitzades i dels resultats obtinguts, així com la participació en els programes generals d'avaluació i control de qualitat de l'assistència primària.
- i) La complimentació i tramesa als òrgans del Departament de Sanitat i Seguretat Social i l'Institut Català de la Salut de la documentació que es sol·liciti per a l'avaluació exhaustiva de les activitats de l'Equip i el seu rendiment.
- j) Totes aquelles altres, d'anàloga naturalesa, que es determinin per tal d'assolir una millor atenció primària de la població.

2. Els diferents professionals de l'Equip d'Atenció Primària treballaran coordinadament en totes les activitats adreçades al desenvolupament de les funcions esmentades.

Article 10.

1. El personal sanitari de l'Equip d'Atenció Primària tindrà una dedicació de 36 hores setmanals, sens perjudici de la que pogués correspondre-li per la prestació de tasques de docència i serveis d'atenció continuada, d'acord amb els termes i les condicions que s'estableixin. Dins l'horari laboral, es farà càrrec de l'assistència ambulatoria i l'atenció domiciliària.

2. El personal sanitari es distribuirà en dos torns de sis hores diàries, de matí i tarda, que coincidiran en un període de temps suficient per a garantir l'adequada interconnexió de l'Equip. Excepcionalment, en el medi rural, la distribució horària dels torns podrà adequar-se a les característiques i necessitats de cada Àrea Bàsica de Salut.

Article 11.

La població adscrita a l'Àrea Bàsica de Salut gaudirà del dret a la lliure elecció de metge entre aquells que integren l'Equip d'Atenció Primària, d'acord amb les normes que es dictin a l'efecte.

Article 12.

El nombre de metges i ajudants tècnics sanitaris diplomats en infermeria, així com de la resta del personal de l'Equip d'Atenció Primària, variarà en funció de la població adscrita i les característiques de cada Àrea Bàsica de Salut.

Article 13.

1. El personal sanitari que integra l'Equip d'Atenció Primària, percebrà els seus havers bàsics pel sistema de quantitat fixa i periòdica, sens perjudici de la percepció de remuneracions complementàries per raó de l'exercici de tasques de docència i serveis d'atenció continuada, així com d'altres complements retributius que s'estableixin en el desenvolupament d'aquest Decret.

2. El Coordinador Mèdic i Adjunt d'Infermeria tindran assignat un complement retributiu de caràcter no consolidable que percebran durant el temps que exerceixin els seus càrrecs.

Article 14.

Les places de personal sanitari dels Equips d'Atenció Primària es proveiran amb subjecció als principis d'objectivitat i de pública concurrència.

Per Ordre del Conseller de Sanitat i Seguretat Social es regularà el procediment de provisió de places i, en particular, tot el que faci referència a convocatòria, la publicitat d'aquesta, les proves i el barem de mèrits, la composició i l'actuació dels Tribunals, així com la incorporació a les places dels aspirants que resultin seleccionats.

Article 15.

Els Equips d'Atenció Primària desenvoluparan la seva activitat en coordinació tècnica i funcional amb els serveis sanitaris d'especialitats mèdiques d'atenció primària del Sector corresponent, d'acord amb les disposicions que es dictin en desenvolupament d'aquest Decret.

Disposicions transitòries

Primera

El Departament de Sanitat i Seguretat Social, a proposta de l'Institut Català de la Salut, procedirà a la progressiva amortització de les places de personal sanitari de la Seguretat Social detallades en la disposició final segona, a mesura que aquestes resultin afectades per la constitució dels Equips d'Atenció Primària, mitjançant la seva transformació en places d'atenció primària.

Segona

Els metges de medicina general i pediatres-puericultors de Zona, metges especialistes en odontologia-estomatologia d'institucions obertes de la Seguretat Social; els practicants-A.T.S. de Zona, ajudants tècnics sanitaris diplomats en infermeria i auxiliars de clínica d'institucions obertes de la Seguretat Social que ocupin plaça en propietat dins l'àmbit de l'Àrea Bàsica de Salut i es trobin en situació d'actiu gaudiran del dret preferent a integrar-se a les places d'anàloga categoria de l'Equip d'Atenció Primària en el moment que aquest es constitueixi.

El personal que opti per no integrar-se, conservarà els drets individuals i econòmics i les obligacions inherents a la plaça que ocupa, d'acord amb el que disposen els respectius Estatuts de personal d'aplicació i dependrà funcionalment del Coordinador Mèdic de l'Àrea Bàsica de Salut corresponent.

2. En els supòsits que el nombre de professionals d'una determinada categoria que opti per la integració sigui superior al nombre de places d'anàloga categoria previstes a la plantilla orgànica de l'Equip d'Atenció Primària, la previsió d'aquestes es realitzarà mitjançant concurs de mèrits entre el personal optant, d'acord amb els termes que reglamentàriament s'estableixin.

3. Les places que restin vacants, un cop exercit el dret d'opció, seran cobertes per concurs restringit entre el personal que ocupi plaça en propietat d'anàloga categoria en els centres d'assistència primària de l'Institut Català de la Salut, de conformitat amb les normes que es dictin en desplegament d'aquest Decret.

4. En aquells casos que, exercit el dret d'opció preferent i resolt el concurs restringit, restin places vacants, aquestes es proveiran per concurs lliure.

Tercera

El personal mèdic, auxiliar sanitari i no sanitari de l'Equip d'Atenció Primària es regirà pels seus específics Estatuts de personal de la Seguretat Social en tot allò no previst en les normes contingudes en el present Decret i les disposicions que el desenvolupin, sens perjudici del que pugui establir la Llei de la Funció Pública de Catalunya.

Quarta

El personal funcionari dels Cossos de Metges i Practicants de Sanitat Local gaudirà del dret d'opció a integrar-se en l'Equip d'Atenció Primària en el moment de la seva constitució i en els mateixos termes que estableix la disposició final primera 2.

Per tal de facilitar la integració dels funcionaris dels esmentats Cossos en els Equips d'Atenció Primària, els òrgans competents podran autoritzar les oportunes permutes entre els funcionaris que ho sol·licitin, tot i que no reuneixin els requisits fixats en els paràgrafs primer, apartats b) i c), segon i tercer de l'article 51 del Decret 2120/1971, de 13 d'agost.

Cinquena

En aquells supòsits en què per a la creació de l'Àrea Bàsica de Salut es requereixi la modificació de diversos partits mèdics, els expedients de reestructuració seran tramitats d'ofici, d'acord amb la normativa vigent, i resolts pel Departament de Sanitat i Seguretat Social, prèvia audiència dels interessats.

Disposicions finals

Primera

1. Els contingents de titulars del dret a l'assistència sanitària de la Seguretat Social adscrits a places de funcionaris dels Cossos de Metges i Practicants de Sanitat Local passaran a integrar-se globalment al corresponent Equip d'Atenció Primària des del moment de la seva constitució.

2. La incorporació de funcionaris dels esmentats Cossos a places de Sanitat Local compreses dins una Àrea Bàsica de Salut en la qual s'hagi implantat el corresponent Equip d'Atenció Primària comportarà la subjecció del seu titular als mateixos drets econòmics i obligacions funcionals i assistencials que el personal sanitari de l'Equip amb anàloga categoria professional. El personal incorporat conservarà el règim jurídic inherent a la seva condició de funcionari i sanitari local i no ocuparà plaça en l'Equip d'Atenció Primària, sens perjudici del que preveu la disposició transitòria cinquena de la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'Incompatibilitats del Personal al Servei de les Administracions Públiques, i disposicions que la desenvolupin.

Segona

Es declaren "a extingir" les places de metges de medicina general i pediatres-puericultors de Zona, especialistes en odontologia estomatologia d'institucions obertes de la Seguretat Social; practicants-A.T.S. de Zona, ajudants tècnics sanitaris/diplomats en infermeria i auxiliars de clínica d'institucions obertes de la Seguretat Social, que quedin afectades per la implantació dels Equips d'Atenció Primària.

Les esmentades places seran amortitzades de conformitat amb el que preveu la disposició transitòria primera del present Decret.

Els contingents de titulars del dret a l'assistència sanitària de la Seguretat Social adscrits a les places de personal sanitari de Zona que resultin amortitzades s'integraran globalment a l'Equip d'Atenció Primària corresponent.

Tercera

Els Serveis d'Urgència de la Seguretat Social i les Unitats Docents de Medicina Familiar i Comunitària localitzats a les Àrees Bàsiques de Salut es coordinaran o s'integraran, si s'escau, amb els Equips d'Atenció Primària, en els termes i les condicions que s'estableixin per Ordre.

Quarta

El personal adscrit als serveis jerarquitzats de medicina general i pediatria-puericultura d'institucions obertes de la Seguretat Social i Programes Pilot d'assistència primària s'integraran en l'Equip d'Atenció Primària de l'Àrea Bàsica corresponent, sens perjudici del manteniment dels drets econòmics que tinguin reconeguts.

Cinquena

El Departament de Sanitat i Seguretat Social, a proposta de l'Institut Català de la Salut i previ informe de la Direcció General d'Ordenació i Planificació Sani-

tària, aprovarà la plantilla orgànica dels Equips d'Atenció Primària d'acord amb els criteris generals establerts en l'article dotzè.

Sisena

L'Institut Català de la Salut, dins els límits pressupostaris anuals, facilitarà els recursos o proposarà les partides pressupostàries individualitzades i suficients per a la progressiva creació i posada en funcionament dels Equips d'Atenció Primària.

Setena

En faculta el Departament de Sanitat i Seguretat Social per dictar les disposicions oportunes per al desplegament i execució de les normes contingudes en el present Decret.

Barcelona, 21 de març de 1985

JORDI PUJOL I SOLEY
President de la Generalitat de Catalunya

JOSEP LAPORTE I SALAS
Conseller de Sanitat i Seguretat Social